

# PÉNTEKEN TEMETI SZEGED NAGY FŐPAP-HALOTTJÁT

DÉLMAGYARORSZAG  
SZERDA, 1943 szeptember 1. 3

A budapesti egyetemi templomban helyezték ravatalra Glattfelder érsek holttestét — A Serédi Jusztinián hercegprímás által végzendő temetési szerltartás után Szegedre hozzák a halottat és pénteken a fogadalmi templom kiptájában helyezik örök nyugalomra

(A Délmagyarország munkatársától)  
A gyász komor hangulata lett urra kedden a csanádi egyházmegye székvárosában, dr. moóri Glattfelder Gyula érsek, csanádi megyéspüspök székhelyén, de túl a város határain, az egész egyházmegyében, sőt mindenütt az ország határain belül, ahol ismerték, elismerték, tisztelték s egyházi és közéletünk egyik legtekintélyesebb egyéniségeként becsülték Glattfelder érseket. Halála súlyos csapás Szegedre és egész egyházmegyéjére, de eltávozásával felmerhetetlen veszteség érte az egész magyar egyházi és szellemi életet is.

A végzet váratlanul sújtott le a várostra, amely a tisztelet és szeretet minden kifejezhető módján ragaszkodott főpásztorához. Tudtuk, hogy az utóbbi időkben betegség támadta meg szervezetét, tudtuk, hogy orvosi gyógykezelésre szorult, de biztunk szervezetének sokszor megcsodált szívós erejében, mellyel már hosszabb idő óta eredményesen birkózik a kórral, de a vég közeledéséről csak legszűkebb környezetét tudott s hétfőn este, amikor megszólalt a fogadalmi templom harangjai, a döbbenet rázta meg a várost. A harangok kongása, bugása világosan beszélt, nem volt kétséges, hogy miért szóltak meg ebben a szokatlan órákban. Hirdették az érsek halálát s szavuk nyomán a hívek ezrei és tizezrei hirtőltek térdre, hogy elmondják a Mi-  
atyánkot.

## Glattfelder Gyula betegsége és halála

Szeged püspöke, akit csak nemrég emelt érseki méltóságra XII. Pius pápa, az év eleje óta gyengédkedett. Azonfelül, hogy — mint azt több ízben ki is fejezte — minden gondolatával és szándékával ragaszkodott Szegedhez, ahol a püspöki szék köré ő építette ki az egyházmegye hatalmas szervezetét, betegsége is közrejátszott abban, hogy nem foglalta el a kalocsai érseki trónt. Életének hátralevő éveit itt akarta leélni a tiszaparti városban, hozzá annyira hű és ragaszkodó papjai és hívei, nagy családja körében. Senki sem hitte volna, hogy ilyen hamar és ilyen váratlanul pontot tesz tevékeny és áldásos életére az elmúlás.

Julius elején annyira rosszabbodott az állapota, hogy orvosai tanácsára július 13-án felment Budapestre, hogy gyógyulást és üdülést keressen az Isteni Szeretet Leányainak zárdájában. Az orvosok véleménye az volt, hogy a legteljesebb nyugalomra van szüksége, soha nem csökkenő és állandóan aktív tevékenysége azonban

szembeszállt az orvosi tanácsokkal. Pihenés közben sem szűnt meg foglalkozni egyházmegyéje fontos ügyeivel s mindazokkal a dolgokkal, amelyek személyén keresztül érvényesültek az egyházi és a nagy magyar szellemi életben. Ez az aktivitás nem tett jót a betegség folyamánként egyébként is megtámadott szívének. Betegsége az orvosi megállapítások szerint agyvérzésedényelmeszesedés volt, ami súlyosan fenyegeti a szívműködést. Julius végén állapota annyira súlyosbodott, hogy be kellett vinni a Siesta-szannatóriumba. A betegség ettől kezdve az ágyhoz láncolta. Augusztus 2-án konziliumot tartottak orvosai betegágyánál s az a vélemény alakult ki, hogy ha komplikációk nem lépnek fel s a betegség nem támadja meg a tüdőt, remény lehet a beteg érsek felgyógyulására. Sajnos, ez a lehetőség nem következett be. A betegség előrehaladása szükségessé tette nemsokára, hogy állandó környezetét eltávolítsák betegágya mellől s ettől kezdve csak az orvosok és az ápoló személyzet őrködött élete felett s követelt el aggódva mindent, hogy megállítsák a vég közeledését. Vasárnap délután 5 órakor azonban az utolsó szentség felvétele után bekövetkezett az agónia. Néhányszor még feleszmélt, de életének lángja mind halványabban lobogott s hétfő este 8 óra 5 perckor visszaadta áldott és nemes lelkét Teremtőjének.

A megrendítő hírt a haláltusájában végig mellette tartózkodó hűséges régi munkatársa, Sopsich János prelátus-kanonok közölte telefonon az aulával. Néhány perc múlva megszóltak a harangok s hirdették a városnak főpásztorának elhunytát.

## Ravatal a budapesti egyetemi templomban

Az érseket holttestének bebalzmozása után kedden Budapesten az egyetemi templomban ravatalozták fel s ugyanitt mutatják be csütörtök délelőtti 9 órakor lelkiüdvéért az engesztelő szentmiseáldozatot, majd itt végzi el a temetési szerltartást Serédi Jusztinián, Magyarország bíboros hercegprímása a pápai nuncius, a kalocsai és az egri érsek közreműködésével.

Az érsek halála után rövidebb ideig tanácsalanság uralkodott atekintetben, hogy hol helyezték örök nyugalomra? Megnyilvánult olyan álláspont, hogy Budapesten kell eltemetni, mert életével és minden tevékenykedésével egyetemes magyar és egyetemes egyházi ügyeket szolgált s éppen ezért földi maradványai fölé az ország fővárosában hatalmas és díszes s hozzá méltó mauzoleumot kell építeni. Ez az álláspont azonban hamarosan háttérbe szorult s az lett a végső elhatározás, hogy a szegedi székesegyházban helyezik örök nyugalomra. Döntő jelentőségű volt ennek kialakulásában magának az érseknek az a kívánsága, amelyet még életében kifejezésre jutott, hogy halála után a szegedi székesegyházban kívánja örök álmát aludni. Sirboltjának terveire és kiépítésére nemrég tárgyalásokat is folytatott Ohman Béla építőművésszel, a halál azonban gyorsabb volt, mint az elhatározás. Az érsek koporsójának elhelyezésével kapcsolatban Sopsich János prelátus kedden délelőtti tárgyalásokat folytatott dr. Pálffy József polgármesterrel s úgy határoztak, hogy addig is, amíg elkészül az érsek díszes és méltó síremléke és sirboltja, koporsóját gróf Klebelsberg Kuno sirboltjában, Szeged másik hal-

hatatlan nagy szellemének földi maradványai közelében helyezik el.

## Temetés Szegeden

A terv az, hogy a budapesti temetési szerltartás után nyomban furgonra teszik a koporsót és Szegedre hozzák. A megérkezés körülbelül háromnegyed 7-kor lesz s a halott érseket a város hatósága a városháza előtt fogadja s itt mondja el búcsubeszédét dr. Pálffy József polgármester. A városháza előtt a fogadalmi templomba viszik az érsek holttestét, itt felravatalozzák és az elsőtétítési rendelkezések betartása mellett egész éjjel imádsággal virrasztanak mellette a különböző női és férfiszervezetesrendek.

A szegedi gyászistentisztelet péntek délelőtti 11 órakor lesz a fogadalmi templomban. A rekviemet Grösz József kalocsai érsek mondja. A gyászistentisztelet után 12 órakor ünnepélyesen helyezik el az érsek koporsóját a fogadalmi templom alagsorában, gróf Klebelsberg Kuno sirboltjában.

Amennyiben a furgonon való hazaszállításnak valami akadályba ütközik, vonatkozó kapcsolt közlőkocsiban hoznak haza a halott érseket s ebben az esetben is, mielőtt felravataloznák a fogadalmi templomban, a koporsót a városháza elé viszik, hogy a város közönsége és hatósága búcsul vehessen tőle.

## Szeged gyásza

Az érsek váratlan halála mély és megrendülést okozott a városházán és a városban mindenütt. Dr. Pálffy József polgármester és dr. Tukats Sándor nyomban intézkedtek, hogy úgy a város hatósága és közönsége, mint saját nevükben kószorút helyezzenek az érsek ravatalára. A polgármester elrendelte, hogy a városi kertészet a rekviem és a temetés napjára díszítse fel a fogadalmi templomot. A városháza tornyára korral reggel felhúzták a fekete zászlót, de a gyász lobogóját lengeti az öszlőre fordult szél a fogadalmi templom két tornya között is, az egyetemi és szeminárium épületeken s a különböző katolikus és közintézmények épületein. Az aula rendelkezésére egészen a temetésig minden nap háromszor megszólalnak a város összes templomainak harangjai a gyász kifejezéséül. Az egyházmegye egyetemes gyászáért és fájdalmáért Raskó Sándor adminisztrátor fogja pásztorlevélben kifejezni. Az egyházmegye kormányzásában, tekintettel arra, hogy éppen néhány nappal ezelőtt kapott adminisztrátort megbízást Raskó Sándor püspöki helynök, a tragikus haláleset folytán semmi fennakadás nem áll be.

Az elhunyt érsek diszidktora a szegedi egyetemen és diszpolgára volt Szegednek, örökös tagja a város törvényhatósági bizottságának. Dr. Pálffy József polgármester kedden délelőtti a város közönsége nevében a következő gyászjelentést adta ki:

„Szeged sz. kir. város közönsége fájdalmas megilletődéssel jelenti, hogy dr. moóri GLATTFELDER GYULA érsek, csanádi püspök, pápai trónálló, titkos tanácsos, felsőházi tag, Szeged sz. kir. város diszpolgára 1943. évi augusztus 30-án elhunyt.

Szeged sz. kir. város nagy katolikus társadalma az elhunytban forrón szeretett főpásztorát, a város egész közönsége jósaos atyját, nemes pártfogóját, díszét és legkitünőbb polgárát gyászolja.

Dr. moóri Glattfelder Gyula el-

hunytá alig pótolható fájdalmas vesztesége az ország katolikus társadalmának, egyházunknak, a magyar kulturális közéletnek és legfőként városunknak, melyet atyai szeretetével egyházmegyéje székhelyévé avatott. — Emlékét hálás kegyelettel őrizzük. Szeged, 1943. augusztus 31.

Szeged sz. kir. város közönsége.

## Az apostoli kormányzó gyászjelentése

Raskó Sándor apostoli kormányzó a következő szövegű gyászkeretes körlevélben közli az egyházmegye papságával dr. Glattfelder Gyula érsek-püspök elhunytát:

„Tisztelendő Testvérek! A veszteség nagyságától lesújtva, de a fölséges Isten mindent legbölcsebben elrendező szent akaratának megnyugodva, tudatom Mindnyájatokkal, hogy egyházmegyének főpásztor, Szent Gelért vértanu-püspök 87. utódja és mindannyiunk Jóságaos Atyja, nagyméltóságú és főtisztelendő dr. moóri Glattfelder Gyula érsek, csanádi megyéspüspök, pápai-trónálló, m. kir. titkos tanácsos folyó évi augusztus 30-án este 8 órakor, immár egy év óta legnagyobb türelemmel, Istenbe vetett törhetetlen bizalommal és az imádságban talált nagy vigasztalással elviselt súlyos betegség és a betegek szentségének ismételt buzdó felvétele után szülővárosában, Budapesten, az Urban elhunyt.

Megszűnt alkotni a szellem, melyről szerte az országban a szívek és kövek fognak beszélni. Elnémult az ajak, mely oly páratlan ékesszólással, megalkuvás nélkül hirdette mindenkort Isten igazságait. Egyházunk örök tanításait. Megfagyott a mosoly azon az arcon, melyről csak jószág sugárzott az emberszívekbe s így a szenvedés óráiban valóban nyugodtan mondhatta magáról: mindenkinek javát, soha senkinek kárát nem akartam. Lehanyatlott a pásztorgyűrűs főpapi kéz, mely annyit áldott, annyit erősített s oly szilárdan tartotta az ősi pásztorbotot.

Es most az Ur trónusának zsámolya előtt álló Főpásztorunkat, a mindenkor kimagasló nagy magyar főpapot, valamennyiünk Jóságaos Atyját, paptestvéreim és az egyházmegye hívei imába ajánlom, akikért az utolsó időkig fáradhatatlanul dolgozott és mindaddig, míg a meggyengült testben a szív meg nem szűnt dobogni, a betegágyon a szentolvasót végezte s érettiünk szenvedéseit engesztelésül ajánlotta. Utolsó üzenetként is azt hagyta nekünk papjainak és híveinek: keressük mindenkor az Isten akaratát, melynek teljesítése számára komoly életprogram volt.

Holttestét a budapesti egyetemi templomban szeptember 2-án végzendő rekviem és beszterelés után szerezett székvárosába, Szegedre hozzuk s szeptember 3-án a székesegyházban ravatalozzuk fel. Folyó évi szeptember 3-án 11 órakor kezdődő, az elhunyt Főpásztor lelke üdvéért bemutatandó gyászszentmise után pedig a székesegyház sirboltjában helyezük a boldog feltámadásig tartó pihenőre.

A temetésen a papság a lehetőséghez képest minél nagyobb számban

## Széchenyi Mozi

Ma 4, 6, 8 órakor! 16 éven felülieknek A legsikerültebb német vigjáték!

## Két lányt szerelek

üditő, napsugaras, aranyos vigjáték, vidámsággal, szerelemmel fűszerezve. Szereplők:

HILDE KRAHL  
HERALD PAULSEN  
ERICH PONTO

Azonkívül: HIRADÓ

## Belvárosi Mozi

ma és a következő napokon, a kiöbbanó sikerű magyar vigjáték

## Anyámasszony katonája

Főszereplői:

SZILASSY, BILICSI, PELSÓCZI,  
VASZARY, MELY GERŐ.

Azonkívül:

ROSITA SERANO, a híres spanyol  
csalogány magyarul is énekel.

HIRADÓ

2, 6, 8